

Oglasi, pripisana itd. skaju i računaju se na temelju bičnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbroju, oglase itd. šalju se naputnicom ili položajem pošt. štedionice u Beču za administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 847849.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Gjiivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, ne podpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata sa poštarinom stoji: 12 K u obće, 6 K za seljake na godinu ili K 6—, odn. K 3— na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Giulia br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetka svakidano od 11—12 sati prije podne.

Iz carevinskoga vijeća.

Beč 19. februara, 1902.

Eto me da Vas izvjestim o jučeranjnoj i današnjoj sjednici svoje kratko.

Čestitke:

Predsjednik si je izmolio dozvolu, da može u ime zastupničke kuće čestitati nadvojvodi Rajneru i njegovoj visokoj supruzi prilikom njihovoga zlatnoga pira, pedesetgodišnjice vjenčanja.

Tršćanske stvari.

Na ove bila je obraćena sva pozornost zastupnika, a i občinstva, kojega bijahu pune galerije; najviše kako kažu socijalnih demokrata i Talijana.

Prema prepisom zakona, ministar-predsjednik je predložio pripis predsjedničtvu, a ovo ga dalo tiskati i razdieliti zastupnikom, kojim je priobćio da je proglasio iznimno stanje za Trst i okolice.

Čim je taj pripis bio pročitan, oglasio se je za riječ ministar-predsjednik, i obrazložio, zašto je ministarstvo proglasilo iznimno stanje, i zašto se je proglasio prieki sud.

Črtao je događaje, kako su u glavnom poznati iz novina. Razlikovao je strahj Lloydovih grijača i radnika, od demonstracija i izgređa, koji su se dogodili u Trstu. Već kad se je moglo reći da je strajk gotov, nastali su izgređi. Kod njih nisu sudjelovali Lloydovi grijači ni radnici. Glavni izgređnici bili su mu mladi ljudi, koji su za izgređe nješto malo na ruke dobili, a kojim se je mnogo obećalo. Izgređi bili su takove vrsti, izgređnici su tako postupali. da je proti njim morala nastupiti ne samo policija nego i vojska, da se je moralo streljati već prvi dan. A pošto su se izgređi i drugi dan

obnovili, moralo se je proglasiti iznimno stanje i prieki sud.

Dr. Kathrein je postavio predlog, da se povede iztraga vrhu mjera što je vlada preduzela, da pak može zastupnička kuća na temelju stalnih data prosuditi, je li vlada opravdana u svojih koracih. Predložio je također da se taj njegov predlog prešno razpravi.

Na to se je počitao predlog socijalnih demokrata Ellenboga, Pernsterfera i drugova, kojim zahtjevu: 1. da se iznimno stanje u Trstu odmah ukine; 2. da se suspendira namjestnika grofa Gočasa; 3. da se pozove vladu da poprmi shodno za ukinuće priekoga suda.

Pošto taj predlog nije imao dovoljno podpisa, pitao je predsjednik, ko ga podupire. Ustali su se samo socijalni demokrati, Svenjemci, razni Česi, od Talijana samo Hortis. Talijani nisu sami metnuli nikakva prečlega.

Predsjednik je na to metno u razpravu prešnost predloga Kathreina i Ellenboga, i dao jednom pak drugom riječ, da svoje predloge obrazlože.

Kathrein se je odrekao riječi.

Dr. Ellenbogen, koj je bio za izgređa u Trstu, govorio je odulje, prikazao događanje nješto drugače nego vlada, napadao na Gočsa. Utvrdio je, da nije još nikad nijedno iznimno stanje bilo povoljnije proglašeno nego ono u Trstu.

Otvorila se je razprava. Upisalo se je više govornika al mogla su govoriti samo četiri.

Dr. Ploj u ime Hrvata i Slovenaca, svih, izjavio je, da će ovi glasovati - za prešnost predloga Kathreina, osobito za to jer žele da se odnošaji u Trstu svestrano izpitaju, i da se uvedu normalni i zakoniti odnošaji.

meni se ne daj zaspati, te izidji iz logora. Zaogrnuo bi se gunjcem, ali isto bi ujedala vedrina. Kao da meso sa mene rezaše. Ne čes, na onoliko visini, a u čitcu zime! Gladni vukovi vijali bi nemilo iz prodolja, kičeri, obori i vratolomine, pokriveni sniegom, hječili su se na mjesecini, a tih vjetrić dizao bi pahuljice mečave i raznosio ih na oblake niza strane. Kad ne bih mogao dulje podnositi žestine leda, zavukao bi se u pećinu. Dan za danom prolazio, a ne bijaše ni Mestrovica, ni Sekulovića k nama, u planinu. Ja i Nosić zametnuli bi tlaču (pr) kroz mečavu, pa bismo izišli na kakav kičer ispod sebe, ne bili uzrili drugove. Objesili bismo niz kosti po tri, četiri debela komada jelovine, zbiševa moždajcima, neka nam ne bi došlo do živa dušmansko zrn, ako bi nas pogodilo s ledja. Jednog dana opazismo podaleč po dno jednog obara u umnini, gdje se netko vere kroz jele. Da ne bude vuk ili medvjed? — reći će Nosić — a mogla bi biti i trzaba — rekoh ja — jer sam noćas ružan san snio! Zaklonismo se obojaka, svaki za svoj kamen; nategosmo puške, te čekasmo tko će proviriti iz jelika. Eto Mestrovica i Sekulovića! Strčasmo preda nje. Što se doli kaže? — upitam

Dr. Hortis slagao se je prilično sa Ellenbogenom, predstavljajući stvar drugače nego vlada, i bježeći ovu s krivica koje čini Talijanom.

Dr. Bartoli je također govorio o tlačenju Talijana u Trstu i Primorju u obće, a podupiranju drugih proti njim. Bezobraznost, kojoj se već skoro svak smije. Izjavio je, da će Talijani imenito glasovati za odstranjenje iznimnoga stanja — a ne za suspendiranje grofa Gočsa. Zazvorka udarao je proti vladi, koja izgovara narod proti narodu, stranku proti stranki.

Kod glasovanja bila je primljena prešnost predloga Kathreina, pala Ellenboga. Predložen odbor od 37, koj ima stvar izpitati i izvjestiti u 8 dana.

Danas je taj odbor izabran i konstituirao se je. Za predsjednika izabran Skene, za podpredsjednika Basevi. Za bilježnike dr. Schlegel i dr. Hortis. Za izvjestitelja dr. Hortis.

Hortis je htjeo biti također izvjestitelj, predlagao ga je Svenjemac Haanich, al je dobio samo 2 ili 3 glasa uza svu agitaciju, koju je za se činio.

Osnova o bosanskih željeznica.

Bila je razpravljana jučer i danas. Danas je prihvaćena i u podrobnoj razpravi i u trećem čitanju.

DOPISI.

U Krku na pepelnicu 1902. Molim, gospodine uredniče, malo prostora u Vašem listu za ovo malo „zanimivih“ vesti iz ovog našeg grada, da ne bude mislio svijet, kao da mi ne bi išli složno sa ostalimi „Istrani“, ili da smo se možda poščavili. Nastala korizma, pa same po sebi već ponavljaju se u pameti uspomena na vesele i žalostne dane blaženog pusta. Kako mi, budu dolazile redom eto ću vam ih

nanizati. Jedva došlo vrijeme pusta obuzela nas trzavica, te smo nervozno počeli misliti mi Legasi, gdje, kako, kada, s kim da piredimo neobhodno za naš dobar glas, sreću i spas potrebiti ples na korist Lege, makar nas u kući nevojlja i duševna i tjelesna pritiska i s lieva i s desna; i ozgora i odzola. Ništa zato, što mora, mora biti. Smišljeno utinjeno. Sastali se razni odbori: za ured „salona“, za večeru, za kontrolu na vratih itd. itd. Odbori su radili sve u šestnaest. Prostorje za naš humanitarni ples imamo redovito na razpoloženje u zgradi, koju smo viškom obćinskih prihoda i darom najviših osoba sagradili za slučaj da u gradu bukne „pestis hubbonica“, ili pućkim jezikom „kuga“.

Iz raznih razloga, a ponajviše radi toga, da se lakše provede načelo „della liberta, eguaglianza, e fratellanza“, pa da se bude barem brojem figuriralo, kad se ne može drugje, odlučili smo držati maskirani ples „Maska pokriva sve...“ Ali su zato žive oči odbornika na vratima skrupulozno pregledavale i držale tajnom, tko se sve pod maskom krije. Željno očekivani dan 1. februara približavao se; međjutim „finiji“ naši mladići (bili su maskirani, pa se tek naslućivalo, da su to oni bili) kroz nekoliko večeri obilazili su kuće — makar prvi obć. savjetnik izdao kod bubanj nalog, da se ne smiju iza Zdrave Marje na ulici pokazati krabulje — navjestajuć ukućanom, da je pustno vrijeme i doskora ples... pa su u spomen toga ostavljali kriomice na stolu kuća kamo bi došli, fino u papiru omotano po desetak krasnih uspomena „avite culture“.

Dospio i prvi februara, ali se zalost buran, sniežan... reć bi, da se i pakao protivi balu od naše Lege; s toga je oko 10 sati u jutro morao il ministro dell' interno e dell' estero e degli affari

On: Niesam ni petka nikada u životu primisio! — Bio sam grišnik — kako ti nekidan rekoh — ali niesam odmetnik — Bogu dragom hvala! Sada ću krunicu u ruke, dok ne zaklopim ove grišne oči.

Ja: (Već je sunce bilo na zapadu, pa teke obadno; starac se počeo ježiti). Dosta smo se razgovarali; hajde ti, Andrija u kuću!

On: (Skuplja ogrnjač oko sebe) Dobra ti je! Sve bi se ja htio još junaciti, ali mišla su kola plast. Niesam više hajduk Andrija nego jedna stara potrebica. Ha! Ha! Ha!

Ja: Blago tebi, Simiću; ne čes nikada umrieti, kad si tako vesele čudi.

On: Znaš, ne zaboravi, što sam ti rekao; neka me pustaju kući, jer (smije se) inače, reci im, da će se kapetan Andrija povratiti na dvadeset i pet godina, pa će se opet pohajdućati, a onda biti će trke po splitskoj bunići i onog starog liekara pod naočalima i „sestrica“. Skakati će, Andrije mi, iz postelje i bolesnici, što odavna ovdj logom leže. Jesi li me čuo?

Ja: Jesam, Andrija! Dobra ti noć!

On: Bog ti bjo u pomoć!

(Nastavak slijedi.)

PODLISTAK.

Drugi razgovor sa hajdukom Andrijom Šimićem.

(Nastavak.)

Ja: Reci mi pravo: jesi li se bio barem tada prepao?

On: Čemu bih se plašio? Ta znao sam i sam, da je svjedjer hajdučka glava u torbi. — Bilo je to pod jesen. Valjalo je tražiti skrovitiju pećinu za dojdudu zimu. Obigrah svu planinu Kamensnicu, dok nadjoh baš pri vrhu ne zgodan logor u jednom oboru, ispod kojeg nizila se je prodol, puna bukava, jela, jasanja, grabovine i svakog drugog gorskog drveta. Prijatelj iz sela za mjesec dana vremena dogonio mi je hrane i džebane u moj novi logor. Smjestih Mestrovica i Sekulovića u dvie prijateljske kuće po dnu Kamensnice, neka puze, ima li trzbe, te kad bi se ukazala, da brže dojave meni i Nosiću, koji smo. stanovali sami gori u pećini. Prispješe Svisveti. Utkijala mečava. Nastale vedrine, a mjesec bio o uštapu. Nosić bi se najeo i nalio, pa zahrči kao svinjac, a

pubblic* na naročitu želju nas legasa pod obćinski bubanj (Obd, zar je kod vas već komunizam tako proveden, da se obćina identificira sa Legom? slagar pitaj) navjestiti celom gradu „la triste notizia che il ballo doveva venir sospeso e trasferito a un giorno da fissarsi ancora“. Bilo tuđe i žalosti, ali one paste, koje za pustu cieniu dobismo one večeri u kavani, učinile se lakko probavismo. Ali ipak napokon osvanuo liep dan. U sriedu večer „il ballo della Lega“. Dospješe i „lustri ospiti“. Da vam bilo vidjeti, kakvo se tu izabrano društvo sakupilo, pače i činovnici su došli na bal od Lege: Miscia i Kopa i Spada itd. A da ste tek vidjeli kako je to bilo animirano. neprisljnjeno, veselo, iskreno, tuj vam nije bila ni malo na mjestu ona slaba poslovice, da se gledali kao pas i mačka. A kako se istom cieleo vrijeme zabavljalo? Da vam to opišem ne mogu naći pravih termina, jer sam bio izvan pameti, insomma, govorilo se iza plesa, „bisognava vedere i mattezzi che „fazzeva“ Avvelenazio per aver un idea del ballo“. U 11¹/₂ sati imali smo večeru, koju je na obće zadovoljstvo pripravila Manula, ali razumije se točno prema menu-u, koji je na vrijeme već prije sastavio posebni odbor. Sve po izbor i u izobilju hladna jela su tuj figurirala; najprije hladno kiselo mlieko od kože, zatim vođeni krepši, po domaću raci sa salsom od limuna uz crème-pašte itd. Poslie sladke večeri zaigramo kvadrilju u kojoj učestvovalo malo ne svi. Na celtu plesao je i vodio kvadrilju prvi kavalir colla primissima dama, koja je imala na glavi krunu sasutu s diademom. Onako visok, spretan i okretnan — on je upravo kao stvoren za onaj posao, pa da ste čuli i vidjeli, kako je navjestao u 7/8 i 9/8 takta pojedine djelove plesa: Pantaloon, Eté, Poule, Trenis, Pastourelle, Final, pa opet Pantaloon, svi su mu se divili. Zaključili smo zabavu s valzerom, a morate znati, da polke i mazurke nismo plesali, jer to nije naš ples nego slavo. Za drugi put, nadamo se, da će kojigod naučiti i onaj ples, koji običaju plesati kalabrezi, kad medvjede okolo po svietu vode, pa ne će ni trebati onih tudjih. Na rastanku u zoru lustog četvrtka naši vrli muzikanti, minogred rečeno, oni se tužili, da uvijek slabo prolaze na ovom plesu, ali nemaju pravo — odprilike nas do naših kuća sviranjem: „nella patria dei chiuuchi“ — ovako naime nas zovu cresani, — i mi se podasmo sretni i blaženi ugodnom snu, poslije toga liepoga plesa u „kuginoj kući“.

Čučulo.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Ala se je moral smet!
Jur. A ki to?
Fr. Sijor potestà Malega Lošinja.
Jur. Zač to?
Fr. Kada mu j' prisal v ruki ov certifikat.
Jur. Proleji ga malo.
Fr. „Certificato! Con cui Antonia ved. fu Giovanni Poletin fu parto, e così non che sia che una ventina di giorni,

e fui anche amalata. Dall' Anzianato di Sansego li 25 Novembre 1901. (L. S.)

Jur. A će će to reč?
Fr. Tega ti nebi rekli svi Talijani Istre.
Jur. Pa ce nemoru ti ljudi pisat kako govora?
Fr. Ja, ma on puta nebi bili više Talijani puro sangue.

Razne viesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Dne 18. t. mj. svršila je u carevinskom vieću razprava o bosanskim željeznicam. Sliedećeg dana imala je započeti razprava o državnom proračunu, al su nadošli međjutim neočekivani dogodjaji u Trstu, koji su našli živa odziva u carevinskom vieću, gdje je ministar-predsjednik predložio na razpravu i odobrenje odnosnu vladninu naredbu o proglašenju iznimnog stanja i priekog suda za grad Trst sa okolicom. Nu o tomu izvijestiti će naše čitatelje točnije naš bečki dopisnik.

Česki listovi pišu, da se pronomi u vladinih krugovih u Beču glas, da će doći do dielomične promjene u ministarstvu čim se pokrene ozbiljno pitanje o česko-njemačkoj nagodbi. Po tih glasovih imao bi preuzeti česki namjesnik grof Coudenhove od dra. Koerbera listnicu ministarstva nutarnjih posala, dočim bi dr. Koerber preuzeo od baruna Calla listnicu ministarstva trgovine, da uzmogne lako sam voditi pregovore sa Mađjari o samostalnom carinskom cieniu i sa relevantnim o izvanjskih trgovačkih ugovorih. Ministar trgovine povratio bi se u tom slučaju diplomatskoj službi, koju je bio nerádo zapustio.

Iz Lavova javljaju, da su se držali javni sastanci bezposlenih radnika u Przemislu, ali da su prošli dosta mirno. Poslije sastanaka podali se radnici u obhodu napram glavnom trgu grada, gdje ih je hijelo redarstvo raztjerati, ali vidići ono, da je preslabo proti velikom mnoztvu demonstranta, pozvalo je na pomoć vojničtvo. Dvie satnije pješadije raztjerase demonstrante potisnuv ih u ulice sv. Kazimira i Franjevaca. Trgovci, bojeći se većih izgređa, pozatvarase naglo svoje dućane. Zatvoreno bijaše nekoliko demonstranta. U 9 sati na večer vladao je u gradu opet mir i red.

U Mađjarskoj pokrenula je neodvisna stranka živu agitaciju proti kraljevskoj himni, ili proti carevki, koja započimlje se „Boze živi itd.“ Mađjari se odzivlju toj agitaciji, te će o tom biti za koji dan govora i u mađjarskom saboru. Zastupnici opozicije predložiti će naime saboru, da se zabrani ta pjesma u Mađjarskoj. Zanimivo je što ni vladini krugovi ni njihove novine nepodzimlju ništa proti toj neloyalnoj agitaciji. Značajno je, što haš Mađjari stavljaju takav zahtjev prema neimaju ni najmanje razloga potužiti se na svoga kralja. Revolucionarnim načinom došli do današnjeg vladajućeg upliva u monarhiji, pak ipak pričinjaju se kao da su nezadovoljni.

U hrvatskom saboru zamolio je predsjednik dne 18. t. mj. ovlastenje, da može u ime sabora čestitati prejasnom nadvojvodi Rajneru i njegovoj supruzi nadvojvodkinji Mariji povodom njihova zlatnoga pira. Zatim je pročitan predlog zastupnika dra. Derencina, da se osnova zakona o izboru kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije o izborih za sabor, koja je zaključkom sabora od dne 17. jenara 1899. bila predana sabsorskomu odboru za unutarnje poslove, ustupi na ustavno razpravljanje odboru od 11 lica, koj će sabor u tu svrhu izabrati. Predsjednik je izjavio, da će se ovaj predlog uputili sabsorskomu odboru za nutarnju zemaljsku upravu. Konačno se je prešlo na podrobnu razpravu zakonske osnove glede komasacije emlišta.

Orna Gora. Iz Cetinja javljaju, da je ministar izvanjskih posala vojvoda Vuković odputovab u posebnom poslanstvu u Biograd. O tom posjetu pišu iz Biograda, da bijaše davno prije srbskoj vladi najavljen dolazak crnogorskog ministra Vukovića, koji da nosi sobom vlastoračno pismo kneza Nikole za kralja Aleksandra. Tomu posjetu, da pripisuju u Biogradu veliku znamenovanje.

Srbija. Biogradski listovi pišu, da je stavljen u stanje mira bivši ministar nastave Kovačević i da je preuzeo privremeno upravu toga ministarstva ministar pravosudja. Imenovanje ministra nastave da će uzslediti pošto bude razpravljena vladina osnova o pučkom školstvu.

Knez Petar Karadjordjević, otac namišljenogsrbskogpristolonasljednika Gjure, koji se nalazi na naučih u Petrogradu, izdao je u Ženevi proglaš, u kojem dokazuje kako ima njegov sin pravo na srbsko prijestolje. Knez Petar otišao je kasnije u Rusiju, da i tamo agitira za svoga sina. Međjutim rekoše mu u Rusiji, da sada nije zgodno vrijeme za takovo pitanje i da će to rješiti u zgodno vrijeme Rusija i Austro-Ugarska, jer da postoji izmedju ovih dvih država sporazumljenje glede odnošaja na Balkanu.

Bugarska. Opozicionalni list „Bulgarija“, što no izlazi u Sofiji, piše oštro proti vladinim krugovom radi poznate kradnje državnih biljega i maraka u iznosu od preko milijuna i pol franaka. Taj list odsudjuje čitavu državnu upravu, koja da svojom nemarnošću omogućuje ovakve kradnje i prevare. List se čudi, što nije vlada znala jošte oživotvoriti dobre savjete, što no ih je bio dao prošle godine ruski savjetnik Kobeko. Ovaj je bio naime ustanovio, da padaju godimice dohodoci od prodaje biljegova. Samoubojstvo odličnog člana vladine stranke dr. Joveva stoji u savezu sa tom kradnjom biljegova iz državne tiskarne.

Rusija. Ministar izvanjskih posala grof Lamsdorf izjavio se je o najnovijem englezko-japanskom savezu ovako: Taj savez nije ništa neočekivanog za rusku diplomaciju, koja je bila o svemu točno obaviještena od strane japanskog poslanika. Rusija se je držala uvijek načela o nerazdijeljivosti Kine, te njoj je drago, da su u to načelo pristali Englezi i Japanci. Ovi ho, jamičeć za cietokupnost, Kine preuzimlju takodjer odgovornost, da će ona slediti politiku mira i da neće više rjeđjati prava tudjih država. Rusiji je pako osobito drago, što priznaju Englezi i Japanci cietokupnost Corée, što je Rusiji vrlo na sreću težalo.

Italija. U talijanskom ministarstvu nastala je kriza tim, što je ministar Giusso dao ostavku neslažuć se sa vladinom osnovom o razstavi braka. Ministar-predsjednik Zanardelli napinje sve sile, kako bi stvar poravnao prije sastanka parlamenta. Ministar Giusso neće da popusti a Zanardelli zavezao se svojoj stranci da će svakako prolurati svoju omiljtu osnovu.

Franczki listovi pišu, da će se ovoga proljeća sastati kralj Viktor Emanuel sa englezkim kraljem Eduardom kad bude ovaj boravio u Canesu.

Iz talijanskih listova doznajemo, da je morala Italija platiti abisinskomu kralju Meneliku 10 milijuna lira, da njoj dopusti zaokružiti njezin posjed u Africi. Talijanom nebijase dakle dosta ono batina, što su ih dobili od Abisinaca, već su morali dati i nagradu od 10 milijuna lira za te batine.

Njemačka. Iz Berlina javljaju, da postupa tamošnje redarstvo vrlo strogo proti poljskim djakom, slušateljem tamošnjeg sveučilišta. Prošle subote zabranilo im je redarstvo neki obćini sastanak. Javni redari obkolili su prostorije, gdje se bijahu poljski djaci sastali; na to je stupio unutra činovnik redarstva sa osam stražara, te zahtjevao od djaka, da mu dadu svoja imena. Istodobno provelo je redarstvo kod mnogo poljskih djaka premetačinu, koja je ostala bez uspjeha. Dvojicu djaka za-

tvorilo je redarstvo radi toga, što su sazvali sastanak bez dozvole oblasti. Premetačinu provelo je redarstvo i kod poljskih djaka u Charlottenburgu te je zatvorilo nekoje djake, ali ih odmah pustise na slobodu pošto se je dokazalo, da nepočinise ništa nezakonitno.

Zanimivo je to postupanje njemačkog redarstva proti poljskim djakom, jer pokazuje jasno, kako se velika njemačka država plaši šake Poljaka, koji su za svoju nesreću njezini podanici.

Mjestne:

C. kr. kotarski sud u Puli obavio je u god. 1901. ove poslove: / Gradjanski poslovi: 1. izdao zapovjedni izplate 1131; 2. izdao platežnih naloga 5; 3. primio malih tužba 1402; 4. primio tužbe za vrednost: a) od 100 do 1000 kruna 476; b) imao pravda za smetanje posjeda 8; c) različitih pravda 12; 5. prisilne ovrhe 2529; 6. dražbe nekretnina izvršene 19; 7. zapljene nekretnina izvršene 1015; prodaje pokretnina izvršene 66; izpražojenje unajmljenih stanova 22; 6. Ostavinske razprave: Izviešta o smrti prijavljenja 497; 7. štitičtva i skrbničtva nadošla i nova 176; 8. poslovi pravne pomoći 611; 9. ovjerovljenje podpsa 273; 10. otkazi podnešeni 297; 11. poslovi predsjedništva 379; 12. komisije izvan mjesta 69; 13. pozivi za pomirbu u smislu § 533 G. p. p. 677. Zemljeokojizni poslovi: 1. spisi podnešeni 1697; 2. gruntovne promjene: prenos vlastništva K 1,099.995-20; pravo zaloga K 1,528.130-43; hrisanja prava zaloga K 727.557 94; zabilježbe K 2.696-85, prisilne ovrhe vrhu ukonjženih tražbina K 9.652-96; prenos tereta usljed prenosa vlastništva K 90.287-16; ukupno kruna 3,458.320-64. Kazneni poslovi: 1. prijavljeni prekršaji 2161; 2. izvidi radi zločina i prestupka 362; 3. pravna pomoć 503; 4. komisijonalne razprave izvan ureda 10. Promet novčane knjige: 1. globe utjerane radi kaznenih prekršaja 220 u iznosu K 3.057-60; 2. troškovi u kaznenim stvarima K 10.839-65.

Električni tramvaj u Puli. Istarski zemaljski odbor odobrio je ugovor puljske obćine sa knezom Alfredom Wrede glede uvedenja električnog tramvaja kroz grad.

Pokrajinske:

Proselo se je u Trst. Novoimenovani c. kr. zemaljski školski nadzornik g. Frane Matejčić, velezaslužni ravnatelj državne gimnazije u Pazinu, nastupio je prosloga čedna svoju novu službu preseliv se u Trst.

Ivan Dolinar. U Trstu preminuo je prosloga čedna nakon kratke ali teške bolesti g. Ivan Dolinar, c. kr. učitelj, bivši nadzornik za slovenske škole u Trstu i okolici, te uzoran slovenski rodoljub. Bio je vrlo tih i skroman, prijazan i su-sređljiv, radi čega cieniili su ga i stivali svi oni, s kojima je dolazio u doticaj. Viečni pokoj plemenitoj mu duši!

Iz Vinkurana. Najbliža okolica Pule sjetiela se je družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, te su Vinkuranci sakupili u nedjelju 9. i 16. febrara svoticu od 19 kruna 60 filira, izručenu dne 18. ovoga podružnici družbinoj u Puli. Evo imena darovatelja: Miko Rosanda pok. Martina K 2, Martin Rosanda od Luke K 2, Luka Rosanda pok. Ante K 2, Ivan Mikovilović pok. Mate K 2, Miko Rosanda od Mike K 2, Mezulčić Miko K 2, Ivan Rosanda pok. Ante K 1, Blaž Rosanda od Mike K 1, Anton Premate od Ivana K 1, Jakov Rosanda pok. Tome K 1. Ivan Kapuralin od Mate 20 h., Osip Černobori od Grge 40 h., Iveša Jure od Jure 30 h., Mijo Rosanda pok. Ante 20 h., Ante Rosanda od Luke 20 h., Jure Mikovilović od Ante 10 h., Martin Perusko od Osipa 20 h.; Tone Klobas 10 h., Anton Rosanda pok. Antona 10 h., Pasqual Rosanda pok. Osipa 10 h., Grgur Premate od Ivana 20 h., Tome Rosanda od Ivana 40 h., Ive Kapuralin od Mata 40 h., Mijo Premate 20 h., Premate M. 40 h.

Škola na Unjam. Zemaljsko školsko vijeće odlučilo je podijeliti pučku školu na otoku Unjam kod Lošinja u dvie škole, hrvatsku i talijansku. U prvio će se škola talijanski, a u drugoj hrvatski kao pučkovi predmeti.

Iz Sovinjaka nam pišu početkom mjeseca. Konec prošloga mjeseca obdržala je naša podružnica družbe sv. Cirila i Metoda svoju godišnju skupštinu u kući odobruja Virova. Virova u Pračani.

Premda je bilo vrlo ružno vrijeme i vremena su naši Talijani činili kojekakve nepreke, sabrala se ipak lepa kita članova. Skupštini je predsjedao predsjednik Angeo Ziganto, koji pozdravi prisutne zaslanom govorom. Iza toga sledilo je izvješće tajnika i blagajnika, koje su prisutni bez prigovora odobrili. Zatim se bilo novi odobr.

Predsjednikom bje izabran G. Ivan Ziganto zupan u Sovinjaku, tajnikom G. Antun Črneca a blagajnikom G. Angeo Ziganto.

Članova imade upisanih 85 na broju, nadamo se, da će tekom vremena i poskociti.

Iz Vabrige nam pišu: Naša škola družbe sv. Cirila i Metoda liepo napreduje; raste nam pomalo broj djece jer smo dobili 2 od Lege i 2 druga iz Trsta, dakle jih imamo sada 56, a do malo će se pomnožiti broj i tomu je uzrok liepi nauk našega dobroga učitelja naše mudrosti. Imamo takodjer 23 tamburaša jako željne nauka, pjevanja i glazbe, te ćemo pobratiti celi narod u bratsko kolo, ufamo u Boga. Nadalje vam kažem da smo imali ples u pustnu subotu i takovo ga veselja nije Vabriga imala i pala je dobra svota dobitka u korist naše družbe sv. Cirila i Metoda. Vas puno pozdravlja

Vas dopisnik.

O žalostnih dogodjajih zadnjih dana u Trstu pišu nam od tamo 19. t. mj.: Kako ste izvjestili u zadnjem broju vašega cijenjenoga lista, zavladao je ovdje opet mir i red. Sveobit su još doduše pogovori u obitelji, u kavanah i krmah, na ulici i u stanovah o posljednjem kizmanju radnika ovdje i o groznih posljedica njegovih, nu inače se nepoznaje osobitih promjena usljed proglašenja iznimnog stanja i priekog suda.

Vojništvo, koje bijaše još ponedjeljak razmješteno po raznih javnih zavodih radionical, trgovih itd. povuklo se je u kasarne, gdje se odmaru od teške i pogibeljne službe.

Na pojačanje domaće posade bilo je pozvano 1800 momaka iz Gorice i Ljubljane. Sva ta momčad ostaje za sada ovdje, premda se obćenito drži, da ih više neće trebati.

Amo su doplovile i tri vojne ladje, koje se usidriše pred brodogradionicom Lloydovom i sv. Marka na zaštitu brodova, koji se nalaze u gradnji. Sa jednog od tih brodova izkrcalo se je 20 mornara, koji stráže gradnju carskih brodova na skveru sv. Marka.

Po ustanovah odnosnih paragrafa o priekom sudu valja da bude priestan u onom mjestu, gdje je proglašen priekid sud, takodjer krvnik. On je doista stigao već u ponedjeljak iz Beča sa svojim pomoćnicima. Imenuje se Lang a stanuje u c. kr. tamnici. Pouzdano se nadamo, da neće imati u Trstu prilike, da pokaže svoju vještinu.

Priekid sud sastavljen je ovako: predsjednik c. kr. savjetnik Petronio, a članovi c. kr. savjetnici zemaljskoga suda Dukić, Cruzis i Mosche, državni odvjetnik Chersich. I ovoj gospodi želimo svako dobro, ali nedao Bog da bi imali posla kao sudci ili članovi priekog suda.

Između ranjenih i mrtvih povodom sukoba između svjetline i vojništva prošloga petka i subote imade ih razmjerno mnogo naše krvi. Ovi nesretnici nisu stalno vrećinom sudjelovali kod demonstracijah ili izgrebah, već im prisustvaše kao gledaoci, tko iz bliza, tko iz daleka.

Sami radnici sudjelovali su u obćenju uređnice ope. jednom da Vas obavjestimo o koraku, što smo ga mi zupljani kaldirski učinili na obranu našega jezika; u našoj župnoj crkvi.

Bolnim smo srcećem dugo motrili, kako nam talijanski svećenici malo po malo ukidaju sva prava, koja smo imali u našoj crkvi u pogledu narodnog jezika. To protunarodno a za nas i protivjersko postupanje dozlogrdilo nam konačno te odlučismo, da ćemo se potužiti pismeno pred biskupskom ordinarijatu u Poreču.

Sastasmo se i sastavismo pritužbu, koje vam što prepis saljemo i za koju Vas molimo da ju tiskate u Vašem cijenjenom listu onako priprosto i po domaću, kako smo ju mi kmetovi zamislili i napisali. Evo dakle te pritužbe.

Presvetli i Prečastni biskupski ordinarijate!

Od pamtijevka bio je običaj u Kaldiru pjevane u hrvatskom jeziku Epistole i Evangjelja, podjelene svih sakramenata, na obhodu uličnice, muka Gospodina našega, na koncu sv. mise „Budi hvaljeno“ itd. To bi ukinuto svojevrijem po M. Č. Fulinu, a te pogrešne slope sledi žalibože i današnji velečasni Franca. — To narod ogorčuje i moglo bi imati posljedica. Oni svećenici više imali su i imaju obzira političnog raznarodjivanja, nego održavanja starinskih zakonitih običaja. Onom svećeniku Fulinu imala bi biti na pameti slavna Enci klika (?) Lava XIII. „Nihil innovetur“.

Molimo pokorno potpisani, da se izbjegne uzrujanosti naroda, da strogo naredi, po mogućnosti odmah današnjem dušobrižniku ne drži se običaja uzakonjena, jer bi moglo doživiti neugodnih dana.

Uz čvrstu vjeru, da će taj prečastni biskupski ordinarijat udovoljiti pravедnoj želji pučanstva, to se unapred zahvaljuju i bilježe.

Tog prečastnog biskupskog ordinarijata pokorni* (Sliedeć podpis.)

Ova molba ili pritužba bijaše odposlana u Poreč još dne 7. prošloga mjeseca ali odgovora neima nikakva niti se u našoj crkvi odustalo od daljnje raznarodjivanja našega puka i od krnjenja naših pravica.

Čuli smo, da bijaše ta molba kod jednoga kanonika u Motovunu, ali neznamo jeli to istina, i ako je, što je taj prečastni u Poreč odposlao.

Vama ćemo g. urednice svakako javiti čim nam sligne odgovor.

Iz Šumbraga nam se tuži prijatelj, da su na Pospelu nekoji tamošnji obćinari ludovali kao da još uvijek traje mesopust, što nije služilo njim na čast, niti na poduku puku, koji se je radi toga sablaznjivao. Obširan dopis o tom nepristojnom dogodjaju bacili smo u koš, ali se nadamo, da će one osobe, kojih se ovo tiče, i ovo malo rieči shvatiti i da će se drugi put čuvati neumjestnih demonstracija, koje vriedjaju moralno čuvstvo našega puka.

Otrovao se. U tršćanskoj luci otrovao se je na trgovačkom brodu „Nicolette“ zapovjednik Luka Giadrossich rodom iz Malog Lošinja. Do sada nije poznato što je nanelo nesretnika na taj zdvojni korak. Tielo pokojnika prenešeno je iz Trsta u Mali Lošinj.

Iz Opatije nam pišu, da je zabava od dne 8. t. mj. izpala nad svako očekivanje. Sve točke obilnog programa da su bile baš majstorski izvedene a među glumcima da se je najvećma iztakla dražestna gđica. Amelia Jurković i g. Milovil Vahtar.

I zabava od dne 11. izpala je liepo, nu zlo vrijeme pokvarilo je u velike onaj uspjeh, koga smo očekivali.

Iz drugih krajeva: Ukinuće kraljevskog srbskog konzulata u Trstu. U srbskih novinah čitamo,

da je srbska vlada ukinula u Trstu svoj konzulat radi štednje.

Bjelovarska županjska štedionica. U glavnoj skupštini, koju je naslovljena štedionica dne 5. o. mj. obdržavala, zaključilo je ravnateljstvo na predlog predsjednika, iz čistoga dobika darovati družbi sv. Cirila i Metoda 100 K, gospojnskom društvu 20 K i društvu za podporu siromašnih učenika u Bjelovaru 20 kruna. Zivita!

Jeli moguće! Čuli smo opetovno pripoviedati, da imade u sredinjem bogoslovnom sjemeništu u Gorici i takovih bogoslova, koji nisu nikada položili nikakvu gimnaziju, dapače i takovih, koji nisu vidjeli ni prvog gimnazijalnog razreda. Teško nam bijaše vjerovati takvim vestim, jer nam se pričinjahu posve nevjerovatnim i nemogućim. Prošle godine pripoviedao nam je jedan svakog poštovanja vriedan svećenik tršćansko-koparske biskupije, da znade pozitivno, da imade takvih bogoslova talijanske narodnosti u sredinjem sjemeništu u Gorici te nam je obećao pribaviti i imena tih novovjekih bogoslova. On je zaboravio na svoje obećanje, a nama je ta viest izpala iz glave. Sada nam ju dozva ponovno u pamet prijatelj iz sriednje Istre, koji nam je poslao za današnji broj viest „Buduci propagatori u centralnom goričkom sjemeništu“, koju će naći čitatelji na drugom mjestu.

I ovaj naš prijatelj je posve pouzdana i svake vjere dostojna osoba te neima razloga da dvojimo ob onom, što nam on piše i što su nam već davno prije i druge vjerodostojne osobe pripoviedale.

Ali najvjerodostojnija osoba u tom poslu biti će svakako ravnatelj sriednjeg sjemeništa preč. g. dr. Gabrielić, na koga se mi eto ovim putem skromnom molbom obraćamo, da nas izvoli riešiti neizvjestnosti i da nam istinu po duši kaže: je li imao, ili, da li imade u sjemeništu bogoslova, koji nisu nikakvu gimnaziju ni položili ni gimnazijalne izpite polagali. Ako je u istinu tomu tako, zamoliti ćemo ga za prijateljski savjet, kako bismo i mi tim putem došli čim prije do svojih bogoslova, jer nam je teško čekati one, koje će nam uzgojiti gimnazija u Pazinu. Monsignor Gabrielić priznati će nam bez dvojbe sada i sam, da mi trebamo u Istri, napose u porečko-puljskoj biskupiji, više bogoslova, odnosno svećenika nego li naši predobri susjedi Talijani. Ako mogu dakle oni stvarati bogoslove bez gimnazijalnih nauka, zašto nebismo i mi? Očekujemo dakle od Monsignora tu izvrednu uslugu, za koju će mu sav naš narod biti vriedno haran.

P. S. Pošto neznamo, da li je našemu listu slobodan ulaz u sriedinje sjemenište, to molimo naše slovenske drugove u Gorici, da izvole Monsignora Gabrielića upozoriti na ovu našu skromnu molbu.

„Buduci propagatori“ u centralnom goričkom sjemeništu. Piše nam prijatelj iz Istre: Liepo vas molim, g. urednice, izvolite uvrstiti u vaš cijenjeni list nekoliko žalostnih činjenica o goričkom sjemeništu. Zalostno je, što moramo naš narod obavjestiti o ovakovim stvarima, koje izranjeno srce još više rane, ali kad se o narodnoj koristi radi, smatramo svojom dužnosti opomenuti naš narod, neka znade, kakovi će sve vukovi u janjećoj koži banuti u njegovu srećinu, e bi se unapred pripravio za prieteču mu pogibelj.

U tamošnjem sjemeništu imade nekoliko glava, u koje može šarenjačka propaganda polagati velike nade. Nekoji od tih naprednjaka već su sada u svom znanu tako izvježbani, da mirnom savješću kažu Hrvatcu: „Croatazzo“ ili „Schiavo“, a listu „Našoj Slogi“: „fogliazzo“. Dogodilo se, da je jedan na sav glas vikao: „Evviva l'Istria italiana!“, a kad ga je jedan od naših bogoslovaca upitao, da li je osvjedočen o kleveti, što ju je izrekao,

da je srbska vlada ukinula u Trstu svoj konzulat radi štednje.

Bjelovarska županjska štedionica. U glavnoj skupštini, koju je naslovljena štedionica dne 5. o. mj. obdržavala, zaključilo je ravnateljstvo na predlog predsjednika, iz čistoga dobika darovati družbi sv. Cirila i Metoda 100 K, gospojnskom društvu 20 K i društvu za podporu siromašnih učenika u Bjelovaru 20 kruna. Zivita!

Jeli moguće! Čuli smo opetovno pripoviedati, da imade u sredinjem bogoslovnom sjemeništu u Gorici i takovih bogoslova, koji nisu nikada položili nikakvu gimnaziju, dapače i takovih, koji nisu vidjeli ni prvog gimnazijalnog razreda. Teško nam bijaše vjerovati takvim vestim, jer nam se pričinjahu posve nevjerovatnim i nemogućim. Prošle godine pripoviedao nam je jedan svakog poštovanja vriedan svećenik tršćansko-koparske biskupije, da znade pozitivno, da imade takvih bogoslova talijanske narodnosti u sredinjem sjemeništu u Gorici te nam je obećao pribaviti i imena tih novovjekih bogoslova. On je zaboravio na svoje obećanje, a nama je ta viest izpala iz glave. Sada nam ju dozva ponovno u pamet prijatelj iz sriednje Istre, koji nam je poslao za današnji broj viest „Buduci propagatori u centralnom goričkom sjemeništu“, koju će naći čitatelji na drugom mjestu.

I ovaj naš prijatelj je posve pouzdana i svake vjere dostojna osoba te neima razloga da dvojimo ob onom, što nam on piše i što su nam već davno prije i druge vjerodostojne osobe pripoviedale.

Ali najvjerodostojnija osoba u tom poslu biti će svakako ravnatelj sriednjeg sjemeništa preč. g. dr. Gabrielić, na koga se mi eto ovim putem skromnom molbom obraćamo, da nas izvoli riešiti neizvjestnosti i da nam istinu po duši kaže: je li imao, ili, da li imade u sjemeništu bogoslova, koji nisu nikakvu gimnaziju ni položili ni gimnazijalne izpite polagali. Ako je u istinu tomu tako, zamoliti ćemo ga za prijateljski savjet, kako bismo i mi tim putem došli čim prije do svojih bogoslova, jer nam je teško čekati one, koje će nam uzgojiti gimnazija u Pazinu. Monsignor Gabrielić priznati će nam bez dvojbe sada i sam, da mi trebamo u Istri, napose u porečko-puljskoj biskupiji, više bogoslova, odnosno svećenika nego li naši predobri susjedi Talijani. Ako mogu dakle oni stvarati bogoslove bez gimnazijalnih nauka, zašto nebismo i mi? Očekujemo dakle od Monsignora tu izvrednu uslugu, za koju će mu sav naš narod biti vriedno haran.

P. S. Pošto neznamo, da li je našemu listu slobodan ulaz u sriedinje sjemenište, to molimo naše slovenske drugove u Gorici, da izvole Monsignora Gabrielića upozoriti na ovu našu skromnu molbu.

„Buduci propagatori“ u centralnom goričkom sjemeništu. Piše nam prijatelj iz Istre: Liepo vas molim, g. urednice, izvolite uvrstiti u vaš cijenjeni list nekoliko žalostnih činjenica o goričkom sjemeništu. Zalostno je, što moramo naš narod obavjestiti o ovakovim stvarima, koje izranjeno srce još više rane, ali kad se o narodnoj koristi radi, smatramo svojom dužnosti opomenuti naš narod, neka znade, kakovi će sve vukovi u janjećoj koži banuti u njegovu srećinu, e bi se unapred pripravio za prieteču mu pogibelj.

U tamošnjem sjemeništu imade nekoliko glava, u koje može šarenjačka propaganda polagati velike nade. Nekoji od tih naprednjaka već su sada u svom znanu tako izvježbani, da mirnom savješću kažu Hrvatcu: „Croatazzo“ ili „Schiavo“, a listu „Našoj Slogi“: „fogliazzo“. Dogodilo se, da je jedan na sav glas vikao: „Evviva l'Istria italiana!“, a kad ga je jedan od naših bogoslovaca upitao, da li je osvjedočen o kleveti, što ju je izrekao,

da je srbska vlada ukinula u Trstu svoj konzulat radi štednje.

Bjelovarska županjska štedionica. U glavnoj skupštini, koju je naslovljena štedionica dne 5. o. mj. obdržavala, zaključilo je ravnateljstvo na predlog predsjednika, iz čistoga dobika darovati družbi sv. Cirila i Metoda 100 K, gospojnskom društvu 20 K i društvu za podporu siromašnih učenika u Bjelovaru 20 kruna. Zivita!

Jeli moguće! Čuli smo opetovno pripoviedati, da imade u sredinjem bogoslovnom sjemeništu u Gorici i takovih bogoslova, koji nisu nikada položili nikakvu gimnaziju, dapače i takovih, koji nisu vidjeli ni prvog gimnazijalnog razreda. Teško nam bijaše vjerovati takvim vestim, jer nam se pričinjahu posve nevjerovatnim i nemogućim. Prošle godine pripoviedao nam je jedan svakog poštovanja vriedan svećenik tršćansko-koparske biskupije, da znade pozitivno, da imade takvih bogoslova talijanske narodnosti u sredinjem sjemeništu u Gorici te nam je obećao pribaviti i imena tih novovjekih bogoslova. On je zaboravio na svoje obećanje, a nama je ta viest izpala iz glave. Sada nam ju dozva ponovno u pamet prijatelj iz sriednje Istre, koji nam je poslao za današnji broj viest „Buduci propagatori u centralnom goričkom sjemeništu“, koju će naći čitatelji na drugom mjestu.

I ovaj naš prijatelj je posve pouzdana i svake vjere dostojna osoba te neima razloga da dvojimo ob onom, što nam on piše i što su nam već davno prije i druge vjerodostojne osobe pripoviedale.

branio se, da nije prije svega, mislio ni- koga izazivati, a drugo, da ni sam nije znao što kaže! Ovo je zadnje sasvim vje- rojatno, jer nam se čini, da je upravo taj jedan od onih, koji, kad bi Hrvati bili, ne bi bili primljeni ni za crkvene služe, a kamo li za bogoslovce. Nije to ništa osobe- bitoga, ako se tamo koji pojavi „bez i jednog gimnazijalnog razreda!“ Za dokaz njihovo neznanja dopis- nički navajda nekoliko činjenica koje za sada izpušćamo.

Kranjsko-primorsko šumarsko društvo u Ljubljani moli nas, da prohi- bimo u interesu pošumljenja naših goljetih sljedeći oglas: Usljed zaljučka XIX. glavne skupštine, dneva 7. julija 1896., raspisuje se 10 nagrada po 20 ili 40 K za uspješno umjetno pošumljenje na golim stranama malog šumskog posjedstva, a to po slie- decim uvjetim:

1. Dotično zemljište mora biti pošu- mljeno god. 1901. ili 1902. i najmanje 0-56 ha = 1 jutar.

2. Vrst drveća i razmak sadikah pro- sto je posjedniku označiti po svojoj volji, samo mora biti drveće prikladno stajali-štu odnosno okolice, a razmak presadje- nica ni pošto veći od 1-50 m.

Posjednici, koji bi žellli doseći na- gradu, moraju predložiti dotičnu prošnju do konca junija t. g. kranjsko-primorskom šumskom društvu u Ljubljani, naznačivši politički kotar, poreznu občinu, broj kata- stralne čestice i približnu površinu do- tičnog zemljišta.

Pregledavanje i presudjivanje prijav- ljenih posumljenja obaviti će se u jeseni 1903., zato, kad bi bilo od nužde, mogu se isla popravljati još u proljeću retene godine.

Presjedništvo imenovanog društva udjeliti će raspisane nagrade, a u osobitim slučajevim, na mjesto nagrada, pohvalna pisma.

U Ljubljani, mjeseca veljače 1902.

Prisjednik: Ljudevit baron pl. Berg s. r. Na Ricef nalazi se 600 radnika bez posla, a vrlo mnogo ih ima i u Za- grebu.

Vinska klauzula.

Hrvatske gospodare u obće a vinogra- dare napose ne zanima danas nijedna stvar toliko, koliko vinska klauzula, do- dana carinskom ugovoru Austro-Ugarske i Italije. Obzirom na ozbiljnu krizu, u koju je zapalo naše vinogradarstvo, te obzirom na predstojeće obnovljenje, odnosno od- kazivanje trgovačkih i carinarskih ugovora trojnog saveza, imade pitanje vinske kla- uzule svoju veliku aktuelnu vrijednost. Za- baviti ćemo se s toga nešto obširnije s tim pitanjem.

Potšimo s antecedenijama vinske klauzule.

Početkom sedamdesetih godina nije se o izvoznoj trgovini talijanskih vina go- tovo ni znalo. Što je zemlja na vinu pro- ducirala, to je mogla i sama potrošiti. Izvajanje talijanskih vina, počelo je tek sedamdesetpetih godina, kad je filoksera najčešće barala po francuskim vinogorjima. Uzasnom brzinom, kojom su propadala znamenita i ogromna vinogorja franczka, padala je i produkcija franczkih vina. Bordeauxki vinari, kojima je osobito mnogo stalo bilo, da si uzdrže trošioce glasovitih bordeauxskih vina u samoj Francezkoj i u inozemstvu, začeli su prvi uvazati talijanska (sicilijanska) vina, koja su spretnom manipulacijom tako prepari- rati znali, da su ih u svijet, pod vignetom bordeauxskih vina slati mogli. Za bordo- žanima povelu se sk skorom i ostali fran- cezki vinari, tako, da je izvoz talijanskih vina silno rasao. Francezi plaćali su do- bro talijanska vina, koja su još neprovrela ukrcavali na brodove za put u Francezku. Ova, tek procvala, izvozna trgovina vina, zavela je talijanske gospodare, da svoje žitničko gospodarstvo zamijene vi- nogradarskim. Veleposjed (poglavito u

Apuliji) podignuo je prvi bankovnim novcem ogromne vinograde. Ministarstva za poljodjelstvo i za trgovinu učinila su, što im je samo moguće bilo, da dignu (kvantitativno) vinogradarstvo zemlje. Po svoj Italiji dizao se vinograd za vinogra- dina. Kroz te vinogradarilo, zanemarujuć žitničko gospodarstvo, koje je do onda na visokom kulturno-gospodarskom stepenu stajalo.

Medjutim regenerirani su velikom brzinom vinogradi u Francezkoj i fran- cozkoj koloniji Algir. Osamdesetih godina pako počeli su vinari sjeverne Francezke uvazati i znatne količine španjolskih vina. Kad je tako pod tim prilikama godine 1889—91. došlo do carinarskog rata iz- medju Francezke i Italije, dostajala su Francezkoj vlastita, algirska i španjolska vina. Kroz to izgubila je Italija glavno uvozište za svoja vina; a naravna poslje- dica toga bila je ozbiljna kriza, u koju je palo tada već ogromno vinogradarstvo zemlje. Naša monarkija rješila je medjutim već g. 1892. vinskou klauzulom Italiju i njezinou kritičnou položaj.

Nadovezati mi je ovdje stanoviste, koje je Francezka suprot Austro-Ugarske odmah po aktiviranju vinske klauzule za- uzimala. Vinska klauzula izazvala je u Francezkoj nezadovoljstvo, pošto se po- godnosti te klauzule nisu odnashle sam- na pojedina područja (Grenzverkehre- günstigungen), već na sva vinogorja kra- ljevine Italije. Francezka pako uživa od 18. veljače 1884. pravo, koje pripada državam najviših carinarskih pogodnosti spram Austro-Ugarske, mogla je dakle pravom tražiti iste pogodnosti, koje je Austro-Ugarska Italiji dala. Radi česte miene franczkih ministarstva, zatežale su se tako te prilike do g. 1896., a da Fran- cezka nije stavljala energične zahtjeve na Austro-Ugarsku. God. 1896. bilo bi pako došlo i do carinarskog rata izmedju Au- strije i Francezke, da se obje vlasti nisu sporazumjele. Francezka se odrekla svojih zahtjeva, tičući se vinske klauzule, pošto se je Austro-Ugarska odrekla prava, koja su joj pristajala na Tunis; ugovorom od g. 1856. taj se ugovor nije mogno odka- zati, pošto nije sadržavao nikakove od- kazne klauzule. Naša monarkija odredila se „dobrovoljno“ pogodnosti, koje su joj pristajale po tom ugovoru, da time omogu- eći carinarsko sporazumljenje izmedju Francezke i Tunisa. Francezkoj bilo je mnogo stalo, da Tunis i trgovački i po- litički postane franczki teritorij, pošto je od g. 1834. vršila protektorat nad Tun- isom. Tome je na putu stajala Austro- Ugarska, koja je pravom zahtjevala mogla, da se njeni produkti neocarinjenu u Tunis uvazaju. Za izbjeći carinarskom ratu s Francezkom, odrekla se naša monarkija tih prava g. 1896., što je u ostalom lako učinila, jer je izvoz u Tunis tek neznatan bio (godišnja vrijednost 163.000 for.)

Carinske pogodnosti iz ugovora Austro- Ugarske i Italije od god. 1818., 1836. 4. sponja 1846. i 18. listopada 1851. pro- tezale su se na prosla vina iz pojedinih područja Italije i to: Piemonta, obiju Sicilija, Parme, Piacenze, Gaustale, Mo- dene i Ferrare, kod voza preko lombar- dijsko-mletačke granice. Vrlo su zamršeno izražene ove pogodnosti u ugovoru od 23. travnja 1867., pošto više nije obsto- jala predmjeva voza preko lombaridsko- mletačke granice. Za nas najvažnije su ustanove ugovora od 27. prosinca 1778., po kojima je ustanovljena jednovita ca- rina od for. 20 aust. vrijednosti u zlatu, za sva prije spomenuta vina, kao i vina cijele srednje Italije, Lombardije i Mletaka. Do god. 1878. plaćala su vina piemontezka, sicilijanska, napuljska i mo- denska for. 1-225 aust. vrijednosti za ca- rinski quintal. Po istom ugovoru plaćala su austrijska vina kod voza u Italiju 5-77 lira carina. Te su pogodnosti pre- nešene i u ugovor od 7. prosinca 1887. s motivacijom, da je to u korist južnih vi-

nogradnih predjela Austro-Ugarske uči- njeno. Sve te po. dnosti, koje su ugovoru tek u formi klauzule pridodane bile, nisu u praksi provadjane bile do sklapanja posljednjeg carinskog ugovora 6. prosinca 1891., pošto nisa sa strane Italije aktivi- rane bile. Aktivirane su za pravo 27. ko- lovoza 1892., dakle godinu dana iza ca- rinarskoga rata Francezke i Italije, iz- kojeg je Italija zapala u očajnu krizu.

(Konac sledi.)

Vukovarski tamburaši, pet gospo- jica šest mužkih u nar. odjelu igrali ce u subotu i nedjelju vezer u dvorani So- kola („Stadt Pola“).

Preporučamo jih toplo. Poblizje na plakatima sutra.

Objava.

Podpisani javljaju, da su otvo- rili u Via Fondaco (blizu bolest- ničke blagajne c. i kr. erara) veliku

zalihu sladkog i kamenitog ugljevija

te drva, koje prodaju po najnižoj cijeni.

Preporučajući se p. n. obćin- stvu za naklonost, bilježe uz oso- bito štovanje

Andre Pirc i Ivan Rus.

Novčani zavod u Istri
t r a ž i
činovnika
ponude šalju se na ured- ničtvo „Naše Sloge“.

Tafta za turiste od L. LUSER-A.
Najbolji i priznati lijek
za kurje oči Zuljevost itd.
Glavno skladište:
Ljekarna E. Schwenk, Beč-Meidling
po aust.
Luser
60
Dobiva se u svim ljekarnama.

Rodoljubi!
Kupajte samo Cirilo-Methodijske žigice!

E. TOMAJA nasljednik A. WINGER
ZAGREB - Illica broj 12 - ZAGREB

dobivaju se osim svih ostalih lijekova nekoji obće prokušani i vrlo korisni, osobito prepravke vrjednii ljekovi:

Mazilo proti kostoboli ili protin, reumatizmu, kalanju i uganju u kostih, ukocenosti ili grevom u zilah, boli u kukovih i križicah, kostenou pogaucu, probadanju, svakovrstnim nazeblom. Ciena 1 K 60 h.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojom se lieči kašalj, prehlada ili katar u prsiti, plućih, teško disanje, promuklost u grlu, rpipljivost. Ciena 1 K 60 h.

Pojasni željezoviti širup djeluje proti slabosti, blijedoci, skrofuloznosti, podbuhlosti, ojetinju križjavosti, ženstnim bolestim, slabokrvnosti, nemoći. Ciena flasići 2 K.

Polaženo švedsko kaplje ili švedska tinktura (Lebens essenz). Ovim se glos- vitim sredstvom očišćuje krv i zlatenica, popravlja i okrepljuje želudac i mlažnje i glavnu bol- obilakšava teginja ili mučnina, tjera napuhlost i vjetro, odklanja se bol u zlietci, želudacne grčeve, žutica, groznica ili zimnica, zavijanje ili griznja u truhbu. Tko ovu tolli koristno djelujeću švedsku tinkturu redovito pije sačuvat će si zdravlje, tjelesnu snagu i zapriječiti i razne bolesti. Ciena flasići s naputkom 1 K.

Prah za blago ili za marvu, za konjski keh i kašalj, za volove, krave i svinje, za lagano čišćenje, za objativanje želudca i probave, kada blaga nese rado žderati pa se napije. Krave davaju od njega više i boljša mljeka, konji postaju siliji i jači. Ciena jednom omotu 90 h.

Svajcarska plućnica, najjeganije sredstvo za čišćenje i snajenje želudca ili stomaka crjeva, za otvaranje, proti zapeklim, navali krvi u glavu i prsa, tromosti ili težini. Ciena sklatulji 1 K 40 h.

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti kostenoj boli, sgrčenim, nategnutim žilam, ukocenosti i oteklini, posle težkoga napora, za objativanje i okrepljivanje žila i žirava. 1 flasa i 1 K 60 h.

Antiseptična voda za usta i zube sačuva zubi od kvarenja, zapriječije i ublažuje za- bobolje, učvršćuje meso oko zubi, razfriskuje usta, uklanja negodan vonj. 1 flasa i 1 K 20 h.

Čista smrekova esencija (Fichtennadel Essenz) za čišćenje i razkuživanje zraka u sobah, za dihanje i za plućobolne. Po 1 K.

Tekućina proti izpadanju vlasi učvršćuje i hrani korenje vlasi, odstranjuje prhliti i pospešuje rast kože. 1 flasa i 1 K 60 h.

Mast proti lišaj, krtastom, peručini i osopotinam, 1 lončić 1 K.

Antisatin. Prah proti znojenju ili potu, proti zajednici skatolja 1 K.

Tinktura za kurje oči, izvršno sredstvo protiv ili šekovom, odstranjuje preko- Dru. Spitzera pomaz za lice proti smraćenim pjegam ili šekovom, odstranjuje preko- mjerno romenilo lica i nosa, hrnavost, ospitine na licu; pruživajda gladkost, nježnost, bje- loću i lijenu obraza i ruku. Ciena većem lončiću 2 K. K tome spada još boraksov sapun po 80 h.

Puder-eglantine najbolje sredstvo za parješavanje i pomladjivanje lica te posve ne- škodljiva i vrlo ugodnog mirisa. Nagradjen na pariskoj izložbi sa začastnom diplomom. Dobiva se u bijeloj, ružičastoj i žutkastoj. Ciena kutiji 2 K.

Čista eglantine. Najbolji sapun od svih sapuna. On osvežuje te pomladjuje lice. Sa- stavljen je od najčišćih stvari, a odlikuje se vanredno ljubkim mirisom. Jedan komad stoji 1 K.

Crema eglantine jest izvršno sredstvo proti svinj manama teina, kao što su prišti- sujedice, crvene mrlje, pjege, opora kora i. t. d. Usljed svoga kemičkog sastava, ta se eglan- tine, time nikada ne pokvari te po tome imade prednost pred svim ostalim sličnim sredstvima. Ciena lončiću 2 K.

Eau eglantine jest izvršna i izkustvom prokušana voda za kosu. Njom se zapriječava izpadanje kose, onemogućuje stvaranje peruti i očajava vlastite. Ova voda posjeduje također i to svojstvo, da podiejuje kosi lep naravan sjaj. Ciena boci 2 K 80 h.

Mirisna kresta za sohe kaditi, kao i mirisna kupa šire po srbj preugodan miris. Flasića 1 K.

Otvor ili čemer u stijenici i kimaka. Flasića 1 K.

Antifibrilo od Rodinisa proti groznici i zimnici. Manja boćica 1 K 40 h.

Tko naruči od gornjih stvari za 10 kruna tad plaćam poštarinu. Fino parfume, mirisave vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da sieđe kose počrne, sine sapune, praške za gospođe, sredstva za poprješavanje, praške za čišćenje zubi, destine za zube od kojih zubi poboljšuju, spužve za umivanje, kećica za zube; razne sprav- iz kanećuka, bandaze, poroje za ran, nokti, kirurške spravre, ruskoga čaja, finog Jamaika- Ruma, Malaga-vino, franczuskoga Cognaca dobiva se uz izvorno ciena.

Zalihu mineralnih voda. — Sve po novinam oglašene medicinske specialitete.